



Handläggare: Christina Höglom
Tel 508 25 606

Till
Socialnämnden

Hemlösa i Stockholm stad 18 april 2012

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden beslutar att godkänna rapporten.
2. Socialnämnden överlämnar ärendet till kommunstyrelsen.
3. Socialnämnden överlämnar ärendet till stadsdelsnämnderna.

Gillis Hammar
Förvaltningschef

Fredrik Jurdell
Avdelningschef

Sammanfattning

I rapporten redogörs för en kartläggning av personer 20 år och äldre i Stockholms stad som var hemlösa den 18 april 2012. Antalet hemlösa som ingår i kartläggningen är 2866 personer, det lägsta antalet sedan kartläggningarna startade 2004. Jämfört med 2004 har antalet redovisade hemlösa minskat med 497 personer och jämfört med 2010 med 116 personer. Resultatet från årets kartläggning visar i korthet:

- Jämfört med 2010 har antalet hemlösa män minskat med 157 personer medan antalet hemlösa kvinnor ökat med 16 personer. Kvinnorna utgör 27 % av det totala antalet hemlösa.
- De hemlösa kvinnorna är generellt sett yngre än de hemlösa männen.



- Andelen hemlösa som har mer långsiktiga boendeinsatser såsom stöd- och omvårdnadsboende, hotellhemsboende utan förstahandskontrakt eller träningslägenhet utgör 50 % i årets kartläggning jämfört med 54 % 2010.
- Antalet akut hemlösa (akutboende/härbärge samt uteliggare) är 480 personer, jämfört med 386 personer i 2010 års kartläggning.
- 237 personer övernattade i andra tillfälliga boendalternativ såsom camping, hotell och vandrarhem. Motsvarande siffra för 2010 var 134 personer.
- Antalet hemlösa unga vuxna 20-25 år är 256 personer, jämfört med 314 personer 2010.
- Antalet hemlösa 65 år och äldre är 151 personer jämfört med 133 personer 2010.
- 68 % av de hemlösa är aktuella vid stadsdelsförvaltningarna och 23 % vid socialförvaltningens enhet för hemlösa. 9 % saknar kontakt med socialtjänsten.
- Mer än hälften, 58 %, bedöms ha missbruksproblem.
- 30 % av de hemlösa har en etablerad kontakt med psykiatri. Ytterligare 22 % anses ha sådana psykiska problem att de är i behov av behandling eller omvårdnad.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts vid förvaltningens avdelning för stadsövergripande sociala frågor. Sweco har svarat för insamlandet av enkäter samt har gjort tabellbearbetningar.

Bakgrund

Nämnden beslutade den 16 december 2003 att uppdra åt socialtjänstförvaltningen att regelbundet ta fram detaljerad statistik över de hemlösa i staden. Även åren före 2003 har staden tagit fram statistik över hemlösa, bl.a. 1996 och 1999, då utförd av Forsknings- och Utvecklingsenheten (FOU). Efter beslutet i nämnden 2003 har socialförvaltningen i samarbete med dåvarande USK och nuvarande Sweco genomfört fem kartläggningar; 2004 (15 april), 2006 (30 mars), 2008 (15 april), 2010 (15 april) och 2012 (18 april).

Kartläggningen

Stadens definition av hemlöshet

Staden använder följande definition för hemlöshet:

- En hemlös är en person som saknar egen eller förhyrd bostad och som inte bor i något stadigvarande inneboendeförhållande samt är hänvisad till tillfälliga boendalternativ eller är uteliggare.
- Till de hemlösa räknas personer som bor på institutioner eller härbärgen och som inte har någon bostad ordnad vid en eventuell utskrivning.
- Till de hemlösa räknas också personer som tillfälligt bor hos olika kamrater eller bekanta (max 3 månader).

Däremot räknas inte personer som bor i andra hand eller hos någon anhörig som hemlösa.



Målgrupp

Kartläggningen omfattar hemlösa från 20 år och äldre som under dygnet 18-19 april var aktuella för ansökan, utredning eller insats inom stadens socialtjänst, hade kontakt med socialförvaltningens uppsökarenhet, berörda landstingsenheter eller någon frivilligorganisation med ekonomiskt stöd från staden eller privat entreprenör på uppdrag av staden. Personer som vistas i staden men är aktuella hos socialtjänsten i annan kommun räknas inte med.

Metod

Kartläggningen genomfördes med hjälp av enkäter som fylldes i av kontaktpersoner/handläggare, en enkät för varje person från 20 år och äldre som var hemlös den 18 april 2012. De kartlagda personerna var anonyma, men för att undvika dubbelräkning kodades varje enkät med en s.k. UNO-kod bestående av initialer i för- och efternamn samt födelseår och födelsedag, exkl. månad. Enkäter som inte är korrekt ifyllda har rensats bort.

Undersökningen är en så kallad totalundersökning där kartläggningens syfte är att räkna samtliga hemlösa personer som tillhör målgruppen. Skillnader i resultat jämfört med föregående räkningar kan, genom att undersökningen är en totalundersökning, betraktas som faktiska skillnader och är därmed statistiskt säkerställda. Däremot är det viktigt att vid tolkning av resultaten ta hänsyn till de svårigheter som funnits vid genomförandet av en bortfallsanalys. Det är svårt att skatta antalet hemlösa som av olika anledningar inte har räknats med i kartläggningen. Olika tolkningar av definitionen av hemlöshet är också möjliga och kan leda till såväl under- som överrapportering. Situationen har varit liknande vid samtliga tidigare kartläggningar.

Genomförande

Den första skriftliga informationen om kartläggningen skickades ut till stadsdelsdirektörer, enhetschefer inom socialförvaltningen, frivilligorganisationer, enskilda entreprenörer och landstingets beroendevård. Därefter sändes brev två ut med mer detaljerad information till samtliga ansvariga inom respektive verksamhet. Slutligen skickades ett detaljerat informationsbrev om tillvägagångssättet för kartläggningen inklusive unika användarnamn och lösenord till samtliga ansvariga (kontaktpersoner) så att enkäten kunde besvaras via webben. Till frivilligorganisationerna distribuerades enkäten per post.

Undersökningen innehöll tre olika enkäter med delvis samma, delvis olika frågor som distribuerades till:

1. Stadsdelsförvaltningar och Socialförvaltningens enhet för hemlösa (webb)

- Samtliga stadsdelsförvaltningar. Enkäten har därefter fördelats till berörda enheter, främst missbruks-/vuxenenheter, socialpsykiatriska enheter och enheter för ekonomiskt bistånd
- Samtliga team/sektioner inom socialförvaltningens enhet för hemlösa



2. Uppsökare, härbärge/akutboende, landstinget (webb)

- Socialförvaltningens uppsökarenhet för vuxna
- Samtliga akutboenden/härbärgen som omfattas av tak- över- huvud- garantin
- Beroendeakuten Stockholm
- Capio Maria
- Pelarbacken, vårdcentral för hemlösa

3. Frivilligorganisationer (pappersenkäter)

- Convictus Råd och Stöd, Bryggan Vantör och Bryggan Östermalm
- Crossroads
- Ny Gemenskap
- Stadsmissionens center
- Klaragården (Stadsmissionen)
- Frälsningsarméns Sociala center
- Situation Stockholm
- X-Cons Stockholm
- Nobba Brass och Nubbe
- Stockholms Brukarförening
- Tjuvgods
- Kris 08
- ALRO Stockholm
- IOGT-NTO

Innan pappersenkäterna skickades ut till berörda enheter gjordes en rundringning för att höra hur många enkäter de ansåg sig behöva och hur de brukar hantera ifyllandet av enkäter. Av svaren framgick att det gjorts på olika sätt. Vikten av att en personal fyller i enkäterna betonades. Detta framgick också tydligt i informationen som bifogades enkäten.

Ursprungligt slutdatum för enkätinsamlingen var den 24 april. Då det framkom att många förvaltningar och verksamheter inte hunnit besvara enkäten förlängdes tiden t.o.m. 10 maj. Påminnelser inklusive statusrapport per stadsdelsförvaltning/ socialförvaltningens enhet för hemlösa skickades ut via kontaktpersonerna vid flera tillfällen under svarsperioden. I påminnelsen uppmanades alla att vara noggranna med den s.k. UNO-koden för att minimera risken för dubbelräkning.



Resultat

Resultatet av kartläggningen presenteras i olika tabeller inklusive kommentarer.

Tabell 1 a: Antal och andel personer fördelat efter kön i jämförelse åren 2004-2012

År	Man	Andel (%)	Kvinna	Andel (%)	Samtliga	Andel (%)
2012	2059	72	783	27	2866	100 ¹
2010	2215	74	767	26	2982	100
2008	2272	74	809	26	3081	100
2006	2326	72	905	28	3231	100
2004	2458	73	898	27	3363	100

Tabell 1 b: Antal och andel hemlösa män och kvinnor

	Andel (%)	Antal
Man	72	2059
Kvinna	27	783
Ej svar	1	24
Total	100	2866

Tabell 1 c: Antal personer uppdelat efter kön och stadsdelsförvaltningar, socialförvaltningens enhet för hemlösa och övriga

	Man		Kvinna		Kön ej angivet		Total	
	Andel (%)	Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)	Antal
Rinkeby- Kista	5	105	7	56	4	1	6	162
Spånga- Tensta	5	104	8	59	8	2	6	165
Hässelby- Vällingby	6	120	9	73	0	0	7	193
Bromma	2	43	4	29	0	0	3	72
Kungsholmen	3	61	2	17	0	0	3	78
Norrmalm	3	59	3	24	0	0	3	83
Östermalm	3	64	3	26	0	0	3	90
Södermalm	7	139	4	28	4	1	6	168
Enskede- Årsta- Vantör	9	189	11	85	0	0	10	274
Skarpnäck	5	99	6	50	0	0	5	149
Farsta	7	145	11	87	29	7	8	239
Älvsjö	2	35	1	11	0	0	2	46
Hägersten- Liljeholmen	4	75	4	32	0	0	4	107
Skärholmen	4	86	6	50	0	0	5	136
Enheten för hemlösa	26	536	14	108	4	1	23	645
Övrig	10	199	6	48	50	12	9	259
Total	100	2059	100	783	100	24	100	2866

¹ För 24 personer saknas uppgift om kön



Kommentar

2866 hemlösa personer ingår i årets kartläggning, vilket är det lägsta antalet sedan kartläggningarna startade 2004. Flest hemlösa har inrapporterats från Enheten för hemlösa, 645 personer, följt av Enskede- Årsta- Vantör, 274 personer och Farsta, 239 personer. 259 personer har inrapporterats från frivilligorganisationer och landstingsenheter. Andelen hemlösa män utgör 72 % (2059 personer) och andelen hemlösa kvinnor 27 % (783 personer). För 24 personer (1 %) har kön ej angivits. 2010 utgjorde männen 74 % (2215 personer) och kvinnorna 26 % (767 personer).

Tabell 2 a: Antal hemlösa fördelade på kön och ålder. Jämförelse 2012 och 2010

	2012				2010		
	Man Antal	Kvinna Antal	Ej kön Antal	Total Antal	Man Antal	Kvinna Antal	Total Antal
20-29 år	245	183	5	433	305	191	496
30-45 år	620	260	9	889	673	242	915
46-64 år	1065	318	10	1393	1104	317	1421
65 år <	129	22	0	151	119	14	133
Ålder okänd	0	0	0	0	14	3	17
Total	2059	783	24	2866	2215	767	2982

Kommentar

Hemlösa kvinnor är generellt sett yngre än hemlösa män. Så har situationen varit under längre tid. I årets kartläggning tillhör 23 % av kvinnorna åldersgruppen 20- 29 år, jämfört med 12 % av männen. 33 % av kvinnorna tillhör åldersgruppen 30- 45 år, jämfört med 30 % av männen. Majoriteten av samtliga hemlösa, 52 % av männen och 41 % av kvinnorna, är i åldern 46-64 år. Jämfört med 2010 har antalet hemlösa män minskat i samtliga åldersgrupper utom i gruppen 65 år och äldre där det rapporterats en liten ökning i form av 10 personer. Antalet hemlösa kvinnor har ökat något i samtliga åldersgrupper utom i gruppen 20- 29 år där det rapporterats en minskning med åtta personer.

Tabell 2 b: Antal och andel där den yngsta åldersgruppen 20-25 år är specificerad

	Man		Kvinna		Kön ej angivet		Total	
	Andel (%)	Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)	Antal
20-25 år	7	139	15	114	13	3	9	256
26-64 år	87	1791	83	647	88	21	86	2459
65 år<	6	129	3	22	0	0	5	151
Total	100	2059	100	783	100	24	100	2866

Kommentar

Tabellen visar antalet inrapporterade hemlösa i olika åldersgrupper med den yngsta gruppen, 20-25 år specificerad. Jämfört med 2010 har antalet inrapporterade hemlösa i åldersgruppen



minskat från 314² till 256 personer. Den yngsta åldergruppen utgör 9 % av det totala antalet hemlösa. Andelen kvinnor är 45 % i denna åldersgrupp medan andelen kvinnor i hela kartläggningen är 27 %.

Tabell 2 c: Antal personer uppdelade i varje årsklass mellan 20 och 25 år

	Man		Kvinna		Kön ej angivet		Total	
	Andel (%)	Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)	Antal
25 år	16	22	17	19	0	0	16	41
24 år	13	18	20	23	33	1	16	42
23 år	16	22	17	19	33	1	16	42
22 år	19	27	15	17	0	0	17	44
21 år	25	35	17	19	0	0	21	54
20 år	11	15	15	17	33	1	13	33
Total	100	139	100	114	100	3	100	256

Kommentar

Staden har under flera år särskilt följt gruppen hemlösa 20-25 år. I tabellen framgår mer i detalj ålderfördelningen inom denna åldergrupp.

Tabell 2 d: Antal personer uppdelade i varje årsklass mellan 65 och 74 år samt 75 år och äldre

	Man		Kvinna		Total	
	Andel (%)	Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)	Antal
65 år	18	23	50	11	23	34
66 år	20	26	9	2	19	28
67 år	14	18	9	2	13	20
68 år	7	9	5	1	7	10
69 år	6	8	5	1	6	9
70 år	7	9	5	1	7	10
71 år	2	2	0	0	1	2
72 år	4	5	5	1	4	6
73 år	3	4	5	1	3	5
74 år	2	3	9	2	3	5
75 år eller äldre	17	22	0	0	15	22
Total	100	129	100	22	100	151

Kommentar

Denna mer detaljerade tabell över den äldsta gruppen i kartläggningen, visar att gruppen ökat något jämfört med 2010, från 133³ till 151 personer. Antalet hemlösa har ökat i gruppen 65-70 år. I gruppen 75 år eller äldre har antalet minskat något. Kvinnornas andel i gruppen över 65 år är 15 %. Ingen kvinna tillhör gruppen 75 år eller äldre.

² I kartläggningen 2010 finns även 17 personer där åldern är okänd.

³ I kartläggningen 2010 finns även 17 personer där åldern är okänd.



Tabell 3 a: Antal personer fördelat på stadsdelsförvaltningar,
socialförvaltningens enhet för hemlösa och övriga åren 2004-2012

	2012	2010	2008	2006	2004
Rinkeby- Kista	162	163	231	230	340
Spånga- Tensta	165	157	138	169	160
Hässelby- Vällingby	193	180	138	187	210
Bromma	72	106	172	119	116
Kungsholmen	78	92	100	99	58
Norrmalm	83	67	117	157	138
Östermalm	90	63	60	80	81
Södermalm	168	219	199	251	331
Enskede- Årsta- Vantör	274	329	275	238	299
Skarpnäck	149	178	157	187	152
Farsta	239	214	205	206	410
Älvsjö	46	43	16	28	52
Hägersten- Liljeholmen	107	148	182	198	127
Skärholmen	136	140	137	182	122
Enheten för hemlösa	645	635	689	742	679
Övrig	259	248	235	158	88
Total	2866	2982	3051	3231	3363

Kommentar

Tabellen visar antalet hemlösa vid stadsdelsförvaltningarna, socialförvaltningens enhet för hemlösa och övriga som ingått i kartläggningarna under respektive år. Som framgår varierar antalet rapporterade hemlösa från respektive förvaltning relativt kraftigt mellan åren. Jämfört med 2010 har antalet rapporterade hemlösa främst ökat i Farsta, Östermalm, Norrmalm, Hässelby- Vällingby och Enheten för hemlösa. Enskede- Årsta- Vantör, Södermalm, Bromma, Hägersten- Liljeholmen, Skarpnäck och Kungsholmen har rapporterat den största minskningen jämfört med 2010. I Spånga- Tensta, Älvsjö, Skärholmen och Rinkeby- Kista är förändringarna endast marginella. Övriga enheter, dvs. frivilligorganisationer och landstingsenheter, har rapporterat in 259 personer, 11 fler än 2010.



Tabell 3 b: Antalet personer fördelat på inrapporterade enheter inom varje stadsdelsförvaltning, socialförvaltningens enhet för hemlösa (exklusive frivilligorganisationer, härbärgen, uppsökarenhet och landstingsenheter)

	Socialpsykiatri	Ekonomiskt bistånd	Vuxen/ missbruk	Övrig enhet	Ej svar	Total
	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal
Rinkeby-Kista	50	53	51	0	2	156
Spånga-Tensta	15	43	105	0	2	165
Hässelby-Vällingby	41	31	106	12	0	190
Bromma	11	23	33	0	0	67
Kungsholmen	18	28	27	0	0	73
Norrmalm	11	20	49	0	0	80
Östermalm	17	35	33	0	1	86
Södermalm	0	24	117	7	0	148
Enskede-Årsta- Vantör	43	82	120	13	1	259
Skarpnäck	64	22	59	1	0	146
Farsta	75	40	112	5	4	236
Älvsjö	16	16	10	0	0	42
Hägersten- Liljeholmen	1	18	83	1	0	103
Skärholmen	20	49	62	0	3	134
Enheten för hemlösa	78	62	394	67	2	603
Ej svar	2	1	2	1	10	16
Total	462	547	1363	107	25	2504

Kommentar

2504 hemlösa har inrapporterats från olika enheter inom stadsdelsförvaltningarna och socialförvaltningens enhet för hemlösa. Eftersom hemlösa kan vara aktuella på mer än en enhet har de registrerats på den enhet som först fyllde i enkäten. 54 % av har rapporterats från vuxen-/ missbruksenheter, 18 % har rapporterats från socialpsykiatriska enheter och 22 % från enheter för ekonomiskt bistånd. Övriga enheter är t.ex. mottagningsenhet, barn- och ungdomsenhet, enhet för personer med funktionsnedsättning och äldreomsorg.



Tabell 3 c: Antal personer uppdelat efter åldersgrupper på stadsdelsförvaltningar och socialförvaltningens enhet för hemlösa

	20-29 år		30-45 år		46-64 år		65 år <		Total	
	Andel (%)	Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)	Antal
Rinkeby- Kista	9	38	8	59	5	57	2	2	6	156
Spånga- Tensta	9	37	8	58	6	67	2	3	7	165
Hässelby- Vällingby	11	46	8	57	6	77	8	10	8	190
Bromma	4	17	3	20	2	27	2	3	3	67
Kungsholmen	1	6	2	17	4	48	2	2	3	73
Norrmalm	3	14	4	29	3	36	1	1	3	80
Östermalm	4	15	5	38	3	31	2	2	3	86
Södermalm	4	15	5	37	7	89	6	7	6	148
Enskede- Årsta- Vantör	14	55	9	72	10	123	7	9	10	259
Skarpnäck	7	30	5	35	6	77	3	4	6	146
Farsta	10	40	9	69	10	117	8	10	9	236
Älvsjö	1	6	1	8	2	28	0	0	2	42
Hägersten- Liljeholmen	3	13	4	28	5	60	2	2	4	103
Skärholmen	9	38	6	44	4	48	3	4	5	134
Enheten för hemlösa	7	29	24	185	27	325	52	64	24	603
Ej svar	1	6	0	2	1	7	1	1	1	16
Total	100	405	100	758	100	1217	100	124	100	2504

Kommentar

Tabellen visar åldersfördelningen vid varje stadsdelsförvaltning och socialförvaltningens enhet för hemlösa. De flesta hemlösa finns i åldergruppen 46-64 år. Det är framförallt stadsdelsförvaltningarna i ytterstadsområdena som har många hemlösa i åldergruppen 20-29 år. Störst andel har Enskede- Årsta- Vantör, Hässelby- Vällingby och Farsta. Störst andel hemlösa 65 år och äldre har socialförvaltningen Enhet för hemlösa följt av Enskede- Årsta- Vantör, Farsta och Hässelby- Vällingby. Det låga antalet unga hemlösa vid socialförvaltningens enhet för hemlösa beror på att personer under 25 år, i enlighet med stadens riktlinjer för ärendansvar, tillhör stadsdelsförvaltningarna. Undantagna är unga hemlösa från 20 år som är nytilkomna i Stockholm och som aldrig tidigare har varit bosatta i staden. I enlighet med riktlinjerna behåller stadsdelsförvaltningarna och Enheten för hemlösa handläggaransvaret för "sina" hemlösa även efter att de fyllt 65 år.



Tabell 3 d: Antal och andel personer uppdelat i åldersgrupper fördelat på stadsdelsförvaltningar och socialförvaltningens enhet för hemlösa

	20-25 år		26-64 år		65 år<		Total	
	Andel (%)	Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)	Antal
Rinkeby- Kista	9	22	6	132	2	2	6	156
Spånga- Tensta	7	18	7	144	2	3	7	165
Hässelby- Vällingby	12	29	7	151	8	10	8	190
Bromma	6	15	2	49	2	3	3	67
Kungsholmen	1	3	3	68	2	2	3	73
Norrmalm	3	8	3	71	1	1	3	80
Östermalm	4	10	3	74	2	2	3	86
Södermalm	3	7	6	134	6	7	6	148
Enskede- Årsta- Vantör	14	35	10	215	7	9	10	259
Skarpnäck	8	20	6	122	3	4	6	146
Farsta	11	28	9	198	8	10	9	236
Älvsjö	2	4	2	38	0	0	2	42
Hägersten-Liljeholmen	4	9	4	92	2	2	4	103
Skärholmen	11	27	5	103	3	4	5	134
Enheten för hemlösa	2	6	25	533	52	64	24	603
Ej svar	2	5	0	10	1	1	1	16
Total	100	246	100	2134	100	124	100	2504

Kommentar

Tabellen visar åldersfördelningen utifrån tre ålderskategorier med fokus på åldergruppen 20-25 år. De stadsdelsförvaltningar som har störst andel och flest antal hemlösa i den allra yngsta åldergruppen är Enskede- Årsta- Vantör, Hässelby- Vällingby, Farsta och Skärholmen.

Tabell 4 a: Rapporterade hemlösa från frivilligorganisationer och landstingsenheter

	Andel (%)	Antal
Beroendeakuten Stockholm	0	1
Capio Maria	2	5
Convictus Bryggan Östermalm	12	28
Convictus Råd och Stöd	5	11
Convictus, Bryggan Vantör	16	39
Frälsningsarmens Sociala centret	17	41
Klaragården	3	8
Nobba brass och nubbe	2	4
Ny Gemenskap	13	32
Pelarbacken	0	1
Situation Stockholm	14	33
Stadsmissionens center	12	28
Stockholms Brukarförening	3	8
Total	100	239



Kommentar

Vid varje kartläggning får frivilligorganisationer och landstingsenheter som möter hemlösa möjlighet att besvara enkäten. Årets enkät skickades till 17 verksamheter inom frivilligorganisationer och tre landstingsenheter (Beroendekuten St Göran, Capio Maria och Pelarbacken). Av dessa 20 enheter var det 13 som svarade på enkäten. 239 personer inrapporterades från dessa enheter. Detta kan jämföras med kartläggningarna 2010, 2008 och 2006 då antalet var 248, 235 respektive 139 personer.

Tabell 4 b: Har personen varit aktuell hos socialtjänsten i Stockholms stad i någon period under de senaste sex månaderna?

	Andel (%)	Antal
Ja	40	95
Nej	54	129
Vet ej	2	4
Ej svar	5	11
Total	100	239

Kommentar

I en följdfråga till de svarande enheterna ställdes frågan om den hemlöse, utifrån den svarandes kunskap, hade varit aktuell hos socialtjänsten i Stockholms stad under den senaste sexmånadersperioden. 40 % (95 personer) hade varit aktuella inom socialtjänsten medan 54 % (129 personer) inte hade varit det. För 7 % (15 personer) saknades kunskap eller hade inte frågan besvarats. I kartläggningarna 2010 och 2008 uppgavs att 101 respektive 64 personer inte hade haft kontakt med socialtjänsten under de senaste 6 månaderna. Sammantaget kan sägas att det finns en viss osäkerhet kring dessa uppgifter eftersom de tillfrågade verksamheterna inte alltid har kännedom om ifall den hemlöse har kontakt med socialtjänsten eller inte.

Tabell 5 a: Boendeform natten mellan den 18 och 19 april

	Andel (%)	Antal
Stöd och/eller omvårdnadsboenden alt. hotellhemsboende utan förstahandskontrakt	34	984
Träningslägenhet	16	460
Härbärge/akutboende	13	371
Tillfälligt kontraktlöst boende hos släkt, kompisar/ bekanta eller kortare andrahandskontrakt (max 3 månader).	11	301
Camping, hotell, vandrarhem e t c.	8	237
Behandlingshem, familjevård eller LVM-hem.	5	151
Sov ute; "uteliggare"	4	109
Häkte, fängelse, sjukhus eller annan extern inrättning	4	102
Vet ej/ okänt	5	136
Ej svar	1	15
Total	100	2866

Kommentar

Tabellen anger aktuell "boendeform" natten mellan den 18 och 19 april för samtliga 2866 personer som ingår i kartläggningen. Hälften av dessa, 1444 personer, hade relativt



stadigvarande boende i form av stöd-/omvårdnadsboende, hotellhemsboende utan eget kontrakt eller boende i träningslägenhet. 151 personer (5 %), vistades på behandlingshem eller i familjevård. 480 personer (17 %) tillbringade natten på härbärke/akutboende eller var uteliggare och 237 personer (8 %) på camping, hotell eller vandrarhem. För 151 personer (6 %) var boendesituationen okänd eller har svar ej angivits.

Tabell 5b: Antal och andel personer inom olika boendeformer i jämförelse över åren 2006-2012

	2012		2010		2008		2006	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Stöd-/ omvårdnadsboende alt. hotellhemsboende utan förstahandskontrakt	984	34	1120	37	1250	41	1207	37
Träningslägenhet	460	16	519	17	393	13	505	16
Härbärke/akutboende	371	13	308	11	298	10	363	11
Tillfälligt kontraktlöst boende hos släkt, kompisar/ bekanta eller kortare andrahandskontrakt (max 3 mån.)	301	11	348	12	361	12	404	13
Camping, hotell, vandrarhem etc.	237	8	134	5	131	4	121	4
Behandlingshem, familjevård eller LVM-hem	151	5	230	8	247	8	226	7
Sov ute; "uteliggare"	109	4	78	3	92	3	70	2
Häkte, fängelse, sjukhus eller annan extern inrättning	102	4	124	4	172	6	200	6
Vet ej/ okänt	136	5	121	4	137	4	135	4
Ej svar	15	1						
Total	2866	100	2982	100	3081	100	3231	100
				0				0

Kommentar

Tabellen visar olika "boendeformer" för de hemlösa vid mättillfället jämfört med tidigare kartläggningar. I årets kartläggning har antalet och andelen "uteliggare" och personer i mer tillfälliga boendeformer såsom härbärke/akutboende, camping, hotell och vandrarhem ökat medan antalet och andelen personer i mer stadigvarande boendeformer såsom stöd-/omvårdnadsboende, hotellhemsboende utan förstahandskontrakt och träningslägenhet har minskat.

De som räknas som akut hemlösa är de som bor på härbärke/akutboende eller är "uteliggare". Dessa står för 17 % (480 personer) av samtliga hemlösa jämfört med 13 % (386 personer) i 2010 års kartläggning.

Enligt de inrapporterade uppgifterna övernattade 371 personer på härbärke/akutboende natten mellan den 18 och 19 april. Av den särskilda statistik som socialförvaltningen tar fram för att följa tak- över- huvudet- garantin framgår däremot att endast 176 personer övernattade på akutboende/ härbärke den aktuella natten. Skillnaden mellan dessa uppgifter beror troligen på att de svarande enheterna har gjort en bedömning som grundar sig på var den hemlöse brukar övernatta och inte enbart på hur situationen var den aktuella natten.



SOCIALFÖRVALTNINGEN
AVDELNINGEN FÖR STADSÖVERGRIPANDE SOCIALA
FRÅGOR

TJÄNSTEUTLÅTANDE
DNR 3.1-
0347/2012
SID 14 (23)



Tabell 5 c: Boendeform fördelat på stadsdelsförvaltning, socialförvaltningens enhet för hemlösa och övriga rapportörer. Samtliga hemlösa.

	Tränings- lägenh et	Stöd/ omvårdnads boenden alt. Hotellhem utan första- hands- kontrakt	Behand- lingshem , familje- vård eller LVM-hem	Häkte, fängelse , sjukhus eller annan extern inrättning	Tillfälligt Kontraktslöst boende eller kortare andra- handskontrak t	Camping, hotell, vandrarhem etc.	Härbärg / akut- boende	Sov ute; "ute- liggare"	Vet ej/ okänt	Ej svar	Total
	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Total
Rinkeby- Kista	65	12	12	3	20	34	10	2	3	1	162
Spånga- Tensta	34	51	11	8	21	25	7	1	7	0	165
Hässelby -Vällingby	55	76	11	5	15	9	12	1	9	0	193
Bromma	6	29	2	1	13	9	9	2	1	0	72
Kungsholmen	8	24	9	3	5	8	16	0	5	0	78
Norrmalm	1	28	14	5	7	8	14	2	4	0	83
Östermalm	10	41	13	1	6	10	9	0	0	0	90
Södermalm	28	48	5	4	23	4	49	1	6	0	168
Enskede- Årsta- Vantör	56	97	14	6	29	8	47	4	12	1	274
Skarpnäck	58	35	7	7	5	22	13	1	1	0	149
Farsta	52	89	9	4	29	16	17	1	18	4	239
Älvsjö	6	19	4	0	2	3	8	0	4	0	46
Hägersten- Liljeholmen	6	57	6	6	8	4	16	1	3	0	107
Skärholmen	22	37	6	3	10	41	13	0	4	0	136
Enheten för hemlösa	42	307	28	41	42	28	97	13	47	0	645
Övriga	0	3	0	2	4	0	6	1	3	7	26
Rapporterat från	11	31	0	3	62	8	28	79	9	2	233



frivilligorganisation

Total	460	984	151	102	301	237	371	109	136	15	2866
-------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	----	------

Tabell 5 d: Boendesituation för personer 20-25 år fördelat på samtliga rapportörer

	Tränings- lägenhet	Stöd- Omvård- nadsboende alt. Hotellhem utan första- handskon- trakt	Behand- lingshem, familjevård- eller LVM- hem	Häkte, fängelse, sjukhus eller annan extern inrättning	Tillfälligt kontraktslöst boende eller kortare andra hands- kontrakt	Camping, hotell, vandrar- hem	Härbärge/ akut- boende	Sov ute "uteliggare"	Vet ej/ okänt	Ej svar	Total
	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal
Rinkeby- Kista	2	2	0	1	11	4	0	0	2	0	22
Spånga- Tensta	0	7	0	0	6	5	0	0	0	0	18
Hässelby-Vällingby	6	8	2	0	7	0	4	0	2	0	29
Bromma	1	8	0	0	4	1	2	0	0	0	16
Kungsholmen	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	3
Norrmalm	0	1	4	1	2	0	0	0	0	0	8
Östermalm	0	3	1	1	1	3	2	0	0	0	11
Södermalm	0	0	2	0	3	0	1	0	1	0	7
Enskede- Årsta- Vantör	8	9	1	2	6	1	6	0	3	0	36
Skarpnäck	5	1	1	1	2	8	1	1	0	0	20
Farsta	10	3	3	0	7	1	1	1	2	1	29
Älvsjö	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0	4
Hägersten- Liljeholmen	0	2	1	1	4	0	0	0	1	0	9
Skärholmen	10	6	1	0	4	5	1	0	0	0	27
Enheten för hemlösa	2	3	0	0	1	0	0	0	0	0	6
Övriga	0	1	0	1	3	0	0	0	0	1	6



Frivilligorganisation	0	0	0	0	0	0	0	5	0	0	5
Total	45	57	18	8	62	28	18	7	11	2	256

Tabell 5 e: Boendeform för personer 65 år och äldre fördelat på samtliga rapportörer

	Tränings- lägenhet	Stöd- omvårdnads- boende alt. Hotellhem utan första- handskon- trakt	Behandlings- hem, familjevård- eller LVM- hem	Häkte, fängelse, sjukhus eller annan extern inrättning	Tillfälligt kontraktslöst boende eller kortare andrahands- kontrakt	Camping, hotell, vandrar- hem	Härbärge/ akut- boende	Sov ute "uteliggare"	Vet ej/ okänt	Ej svar	Total
	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal
Rinkeby- Kista	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	2
Spånga- Tensta	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	3
Hässelby -Vällingby	0	8	1	0	1	0	0	0	0	0	10
Bromma	0	2	0	0	0	1	0	0	0	0	3
Kungsholmen	0	1	0	0	0	0	2	0	0	0	3
Norrmalm	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
Östermalm	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Södermalm	0	5	0	0	0	0	5	0	0	0	10
Enskede- Årsta- Vantör	1	7	0	0	0	0	1	0	0	0	9
Skarpnäck	2	1	0	0	0	1	0	0	0	0	4
Farsta	3	5	0	0	0	2	1	0	0	0	11
Älvsjö	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
Hägersten- Liljeholmen	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Skärholmen	0	3	0	0	0	0	1	0	0	0	4
Enheten för hemlösa	5	43	3	3	1	0	6	1	4	0	66
Övriga	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Frivilligorganisation	0	3	0	0	8	1	2	3	2	0	19



Total	13	84	5	3	10	6	19	4	6	1	151
-------	----	----	---	---	----	---	----	---	---	---	-----



Kommentar

I tabell 5 c, redovisas boendesituationen för samtliga hemlösa och i tabell 5d och 5e boendesituationen för den yngsta respektive den äldsta gruppen fördelat per inrapporterande enhet.

Av samtliga 2866 personer som ingår i kartläggningen bodde hälften i mer långsiktiga boendeinsatser såsom stöd- och omvårdnadsboende, hotellhemsboende utan förstahandskontrakt eller träningslägenhet. Motsvarande siffra för 2010 var 54 %. Gruppen 20-25 år omfattar 256 personer. Av dessa bodde 102 personer, 40 %, i stöd-/omvårdnadsboende, hotellhem utan förstahandskontrakt eller träningslägenhet. 62 personer, 24 %, var tillfälligt inneboende eller hade andrahandskontrakt för kortare tid än tre månader. 28 personer, 11 % bodde på camping, hotell eller vandrarhem och 25 personer, 10 %, övernattade på härbärge/akutboende eller var "uteliggare". För 13 personer, 5 %, var boendesituationen okänd eller har svar ej angivits.

I den äldsta gruppen hemlösa, 65 år och äldre, som omfattande 151 personer bodde 97 personer, 64 %, i stöd-/omvårdnadsboende, i hotellhem utan förstahandskontrakt eller i träningslägenhet. 23 personer, 15 %, övernattade på härbärge/akutboende eller var uteliggare, en något högre andel än i den yngsta gruppen. Jämfört med den yngre gruppen bodde betydligt färre, 6 personer, 4 %, på camping, hotell eller vandrarhem. För 10 personer, 7 %, var boendesituationen okänd eller har svar ej angivits.

Tabell 6: Boendesituation "försökslägenhet" fördelat på stadsdelsförvaltningar och övriga

	Andel (%)	Antal
Rinkeby-Kista	3	7
Spånga-Tensta	7	17
Hässelby-Vällingby	2	5
Bromma	4	9
Kungsholmen	5	13
Norrmalm	6	15
Östermalm	2	5
Södermalm	6	14
Enskede-Årsta-Vantör	8	20
Skarpnäck	5	11
Farsta	5	11
Älvsjö	2	4
Hägersten-Liljeholmen	5	11
Skärholmen	5	13
Enheten för hemlösa	31	75
Frivilligorganisation	4	9
Total	100	239



SOCIALFÖRVALTNINGEN

AVDELNINGEN FÖR STADSÖVERGRIPANDE SOCIALA FRÅGOR

TJÄNSTEUTLÅTANDE
DNR 3.1-0347/2012
SID 20 (23)

Kommentar

Från och med 2008 års räkning ställs frågan om boende i försökslägenhet, men personer som bor i försökslägenhet räknas inte med bland det totala antalet hemlösa. Detta dels för att göra stadens räkningar jämförbara över tid, dels för att denna boendeform får anses vara så nära ett permanent boende som möjligt. Boende i försökslägenhet är en biståndsbedömd insats som syftar till att den enskilde, utifrån att boendet fungerat, ska få möjlighet att överta förstahandskontraktet på lägenheten efter tidigast ett år. I årets kartläggning redovisades 239 personer boende i försökslägenhet jämfört med 251 personer 2010 och 278 personer 2008.

Tabell 7 a: Har den hemlöse något för dig känt missbruksproblem?

	Andel (%)	Antal
Ja	58	1519
Nej	37	964
Vet ej	5	131
Ej svar	1	19
Total	100	2633

Tabell 7 b: Om den hemlöse har missbruksproblem, vilket är det huvudsakliga missbruket?

	Andel (%)	Antal
I huvudsak alkohol	38	572
I huvudsak narkotika	39	594
I huvudsak blandmissbruk	19	294
I huvudsak annat missbruk	1	18
Vet ej	2	35
Ej svar	0	6
Total	100	1519

Tabell 7 c: Har personen någon etablerad kontakt med psykiatri?

	Andel (%)	Antal
Ja	30	793
Nej	59	1550
Vet ej	9	248
Ej svar	2	42
Total	100	2633



SOCIALFÖRVALTNINGEN

AVDELNINGEN FÖR STADSÖVERGRIPANDE SOCIALA FRÅGOR

TJÄNSTEUTLÅTANDE
DNR 3.1-0347/2012
SID 21 (23)

Tabell 7 d: Bedömer du att personen har någon påtaglig psykisk problematik som medför behov av behandling eller omvårdnad?

	Andel (%)	Antal
Ja	22	412
Nej	58	1070
Vet ej	18	336
Ej svar	1	22
Total	100	1840

Kommentar

Frågor om de hemlösas missbruk och psykiska problem ställdes till stadsdelsförvaltningarna, socialförvaltningens enhet för hemlösa, uppsökar-enheten, härbärgen och landstingsenheter. 58 % av de hemlösa bedömdes ha missbruksproblem. 38 % hade alkoholmissbruk, 39 % narkotikamissbruk och 20 % blandmissbruk/ annat missbruk. 30 % hade, utifrån den svarandes kännedom, en etablerad kontakt med psykiatri. 22 % av dem som saknade kontakt psykiatri eller där det var okänt om sådan kontakt fanns bedömdes ha sådana påtagliga psykiska problem som medförde behov av behandling eller omvårdnad. Några märkbara förändringar jämfört med kartläggningen 2010 har inte skett.

Förvaltningens sammanfattande synpunkter

I årets kartläggning ingår 2866 hemlösa personer, vilket är det lägsta antalet sedan kartläggningarna startade 2004. Antalet redovisade hemlösa har jämfört med 2004 minskat med 497 personer och jämfört med 2010 med 116 personer. Jämfört med kartläggningen 2010 har antalet hemlösa män minskat med 157 personer medan antalet hemlösa kvinnor ökat med 16 personer. Andelen hemlösa kvinnor utgör 27 % av hela gruppen hemlösa. Gruppen unga hemlösa 20-25 år har minskat med 56 personer jämfört med 2010. Såväl antalet män som kvinnor har minskat, men andelen kvinnor har ökat och utgör 45 % i denna åldergrupp.

50 % av de hemlösa som ingår i kartläggningen bodde vid kartläggningen i mer långsiktiga boendeinsatser såsom stöd- och omvårdnadsboende, hotellhemsboende utan förstahandskontrakt eller träningslägenhet. I den yngsta åldersgruppen 20-25 år bodde 40 % i stöd-/omvårdnadsboende, på Hotellhem utan förstahandskontrakt eller i träningslägenhet vid måttillfället, medan 64 % i den äldsta gruppen 65 år och äldre bodde i någon av dessa boendeformer. Framförallt bland de äldre finns personer som är långtidsplacerade i stöd-/ omvårdnadsboenden som i det närmaste är att betrakta som permanenta placeringar. Bland de unga hemlösa är tillfälligt



SOCIALFÖRVALTNINGEN

AVDELNINGEN FÖR STADSÖVERGRIPANDE SOCIALA FRÅGOR

TJÄNSTEUTLÅTANDE
DNR 3.1-0347/2012
SID 22 (23)

kontraktslöst boende hos släkt/ kompisar/bekanta eller andrahandskontrakt, kortare än 3 månader, en vanlig boendeform.

Förvaltningen ser positivt på att det totala antalet inrapporterade hemlösa minskar. Framförallt minskar gruppen unga vuxna 20-25 år. Under de senaste åren har särskilda satsningar gjorts för målgruppen. 2010-2011 genomfördes "Unga vuxna i hemlöshet", ett stadsövergripande projekt i samarbete mellan socialförvaltningen och ett antal stadsdelsförvaltningar som syftade till att minska antalet unga hemlösa.⁴ Sedan mars 2012 driver socialförvaltningen i samarbete med stadsdelsförvaltningarna projektet "*Botorg, stöd och rådgivning i boendefrågor och jourboende för unga vuxna*". Botorg är riktat till unga vuxna 18-25 år i, eller med risk för, hemlöshet. Botorget är en öppen rådgivningsverksamhet med tillgång till jourboende för unga vuxna.

En tendens i årets kartläggning är att antalet akut hemlösa, dvs. personer som övernattar på härbärg/akutboende eller är uteliggare, ökar. Under våren 2012 har beläggningen på härbärgen/akutboenden varit hög. Fr.o.m. 1 april 2012 finns korttidsplatser för dygnetrunt- boende på stadens akutboenden Hvilan och Grimman. Detta innebär att fler hemlösa kan erbjudas plats under något längre tid även i dessa boenden, vilket kan ses som en kvalitetshöjning.

De hemlösa utgör inte en homogen grupp. Bland dem finns dels personer där avsaknaden av bostad är huvudproblemet och dels personer där hemlösheten är en del av en komplex social problematik. I årets kartläggning bedöms 58 % ha missbruksproblem och 30 % har en etablerad kontakt med psykiatri. 22 % av dem som saknar kontakt med psykiatri eller där det är okänt om sådan kontakt finns bedöms ha sådana psykiska problem som medför behov av behandling eller omvårdnad. Sammantaget innebär detta att stadens arbete med att motverka hemlöshet måste bedrivas brett och riktas till grupper med olika behov.

Resultatet av denna kartläggning kommer att utgöra en av utgångspunkterna för innehållet i den hemlöshetsstrategi som socialnämnden har i uppdrag att ta fram till första kvartalet 2013. Den utredning som ska genomföras omfattar följande områden:

⁴ Detta projekt var i sin tur fortsättningen, och breddningen, av projektet Unga vuxna på härbärg. Projektet Unga vuxna i hemlöshet bedrevs i nära samverkan med Ungdomsjourens projekt *Utvidgat MUMIN-samarbete för unga vuxna*.



SOCIALFÖRVALTNINGEN

AVDELNINGEN FÖR STADSÖVERGRIPANDE SOCIALA FRÅGOR

TJÄNSTEUTLÅTANDE
DNR 3.1-0347/2012
SID 23 (23)

- Den akuta hemlösheten
- Familjer med osäkra boendeförhållanden
- Unga hemlösa eller i riskzon för att bli hemlösa
- Äldre hemlösa
- Hemlösa med komplex problematik i form av missbruk och/eller psykisk/fysisk ohälsa
- Hemlösa EU-medborgare/ tredje land- medborgare
- Boendefrågor, boendelösningar för olika grupper
- Frivilligorganisationernas roll
- Vräkningsförebyggande arbete
- System för uppföljning av hemlöshetsarbetet